

SYLABUS – OPIS ZAJĘĆ/PRZEDMIOTU

I. Informacje ogólne

1. Nazwa zajęć/przedmiotu: **Wprowadzenie do nauk humanistycznych z elementami nauk społecznych**
2. Kod zajęć/przedmiotu: 18-WdNH-11Wsch2
3. Rodzaj zajęć/przedmiotu (obowiązkowy lub fakultatywny): obowiązkowy
4. Kierunek studiów: **wschodoznawstwo**
5. Poziom studiów (I lub II stopień, jednolite studia magisterskie): **I stopnia**
6. Profil studiów (ogólnoakademicki / praktyczny): ogólnoakademicki
7. Rok studiów (jeśli obowiązuje): **I rok**
8. Rodzaje zajęć i liczba godzin (np.: 15 h W, 30 h ĆW): 30 h W
9. Liczba punktów ECTS: **2**
10. Imię, nazwisko, tytuł / stopień naukowy, adres e-mail prowadzącego zajęcia: Magdalena Lachowicz, doktor, malachow@amu.edu.pl, Agnieszka Smółczyńska – Wiechetek, dr, agnsmo4@amu.edu.pl,
11. Język wykładowy: **polski**
12. Zajęcia / przedmiot prowadzone zdalnie (e-learning) (tak [częściowo/w całości] / nie): **NIE**

II. Informacje szczegółowe

1. Cele zajęć/przedmiotu:

Celem przedmiotu jest wprowadzenie studenta do metod badań stosowanych w naukach humanistycznych i społecznych, zapoznanie go z podstawowymi metodami badań problemami stawianymi przez teorię i praktykę nauk humanistycznych i społecznych. Wyposażenie go w wiedzę na temat podstawowych narzędzi pozwalających na uprawianie humanistyki w sensie praktycznym.

Uzyskanie wiedzy niezbędnej do rozumienia podstawowych zagadnień metodologii nauk humanistycznych oraz wybranych elementów nauk społecznych niezbędnych do prowadzenia w przyszłości samodzielnych badań z zakresu wschodoznawstwa. . Zdobycie umiejętności samodzielnego wybierania koncepcji metodologicznych odpowiednich do założonych celów poznawczych oraz wykształcenie umiejętności tworzenia modelu własnego postępowania badawczego według odpowiednich reguł metodologicznych.

Celem przedmiotu jest zaznajomienie studenta z podstawowymi celami i założeniami metodologii humanistyki i nauk społecznych, podstawowymi kategoriami pojęciowymi, metodami, technikami i narzędziami badań, procedurą postępowania badawczego tak by w efekcie potrafił opracować koncepcję badań, dobrać odpowiednie narzędzia badawcze oraz potrafił dokonać krytycznej interpretacji materiału badawczego.

2. Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych (jeśli obowiązują):

Nie ma

3. Efekty uczenia się (EU) dla zajęć i odniesienie do efektów uczenia się (EK) dla kierunku studiów:

Symbol EU dla zajęć/przedmiotu	Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia EU student/ka:	Symbole EK dla kierunku studiów
WNS_01	absolwent zna i rozumie znaczenie odpowiedniego doboru metod i technik badawczych w realizacji badań naukowych z zakresu wschodoznawstwa, ze szczególnym uwzględnieniem metodologii nauk społecznych i humanistycznych.	K_W01
WNS_02	absolwent potrafi na podstawie różnych koncepcji metodologicznych tworzyć własne modele postępowania badawczego według odpowiednich reguł metodologicznych. Wykorzystywać wiedzę dziedzin nauk społecznych do twórczego identyfikowania, formułowania i rozwiązywania złożonych problemów oraz wykonywania zadań o charakterze badawczym, a w szczególności: - definiować cel i przedmiot badań, formułować hipotezę naukową; - rozwijać metody, techniki i narzędzia badawcze, oraz twórczo je stosować; - wnioskować na	K_U01

	podstawie wyników badań	
WNS_03	absolwent potrafi komunikować się z otoczeniem z użyciem specjalistycznej terminologii naukowej, tworzyć własne hipotezy badacze na podstawie interpretacji materiału badawczego oraz samodzielnie sformułować problem badawczy oraz zaproponować i wykonać badania zmierzające do jego rozwiązania, a także rozwijać niezbędne metody, techniki i narzędzia	K_U02
WNS_04	absolwent potrafi na podstawie odpowiednio opracowanego materiału badawczego przedstawiać i oceniać różne opinie i stanowiska oraz dyskutować o nich, potrafi potrafi krytycznie odnieść własne wyniki do wyników innych badaczy, wyjaśnić powstałe różnice oraz ocenić znaczenie i jakość uzyskanych rezultatów	K_U03
WNS_05	absolwent potrafi planować i organizować i tworzyć własny model badawczy i pracować w zespole badawczym, Potrafi przedstawić wyniki badań w formie pracy pisemnej oraz uzasadnić podjęcie problemu badawczego i przyjętej metodologii	K_U06
WNS_06	absolwent potrafi współdziałać z innymi osobami w ramach prac w interdyscyplinarnym zespole badawczym.	K_U07
WNS_07	absolwent potrafi samodzielnie planować i realizować własne postępowanie badawcze i rozwijać niezbędne metody, techniki i narzędzia oraz stosować odpowiednie oprogramowanie komputerowe oraz korzystać z dostępnych baz dla potrzeb pracy badawczej	K_U08
WNS_08	absolwent jest gotów do prowadzenia badań naukowych	K_K06

4. Treści programowe zapewniające uzyskanie efektów uczenia się (EU) z odniesieniem do odpowiednich efektów uczenia się (EU) dla zajęć/przedmiotu

Treści programowe dla zajęć/przedmiotu:	Symbol EU dla zajęć/przedmiotu
1. Działalność badawcza człowieka (nauki humanistyczne, a nauki społeczne, pojęcie metodologii i metody w naukach humanistycznych i społecznych, zadania i zajęcia metodologii, nabywanie wiedzy empirycznej). Przedmiot metodologii historii. Problem analizy socjologicznej.	WNS_01
2. Społeczne uwarunkowania poznania. Problem poziomu analizy, rodzaje badań w naukach humanistycznych i społecznych. Opisowe i normatywne podejście do metod. „Zwroty” badawcze w humanistyce. Historia społeczna.	WNS_01, WNS_03
3. Nowa humanistyka i posthumanistyka – badania pamięci, historia oralna, historia wizualna, historia postkolonialna, historia gender, studia nad rzeczami, historia środowiska.	WNS_02 WNS_05
4. Jak zaplanować badanie: etapy procesu badawczego, pytania badawcze, definiowanie pojęć, operacjonalizacja, wskaźniki, pomiar zmiennych, wzory badania historycznego, konstrukcja i synteza).	WNS_02 WNS_08
5. Język - pojęcia i terminy języka nauk społecznych, rola języka w rozumieniu i określaniu zjawisk (terminologia, pojęcia, definicje).	WNS_05 WNS_08
6. Plany badawcze i struktura procesu badawczego (określanie pola badawczego, problem badawczy – istota i typologie, hipotezy badawcze metody, techniki, narzędzia badawcze)	WNS_02 WNS_06
7. Zbieranie danych - badania sondażowe i wywiady (rodzaje, cechy, jakość, formułowanie pytań – rodzaje, kolejność, układ kwestionariusza, prowadzenie wywiadów). Pragmatyczna metodologia humanistyki (ustalanie faktów, wnioskowanie z milczenia, rozumienie i wyjaśnianie).	WNS_02 WNS_06
8. Badania jakościowe, ilościowe. Obserwacja (triangulacja, rola obserwacji, rodzaje zachowań, rodzaje obserwacji).	WNS_06 WNS_07
9. Badania terenowe – praktyczne problemy, podstawy teoretyczne, etyczne i polityczne aspekty badań terenowych	WNS_01 WNS_02
10. Statystyka - macierze danych, statystyki opisowe, wykresy, wnioskowanie statystyczne	WNS_02 WNS_08
11. Pisarstwo naukowe - metodologia pracy naukowej (konstruowanie planu badawczego, zasady pisarstwa, układ, przypisy, bibliografia).	WNS_02 WNS_04
12. Analiza treści i analiza narracji – rodzaje źródeł zapisanych, gdzie szukać źródeł zapisanych, zasady analizy zawartości przekazów masowych	WNS_02 WNS_08

13. Dokumenty urzędowe w naukach społecznych. Analiza dokumentów. Krytyka źródeł. Autentyczność źródeł i wiarygodność informatora. Metody ustalania faktów historycznych.	WNS_02 WNS_04
14. Teorie i metody w naukach politycznych.	WNS_02 WNS_03

5. Zalecana literatura:

PODSTAWOWA:

1. Frankfort-Nachmias Ch., Nachmias D, Metody badawcze w naukach społecznych, Poznań 2001.
2. Groble A., Metodologia nauk, Kraków 2006.
3. Topolski J., Metodologia historii, Warszawa 1984.
4. Nowak S., Metodologia badań społecznych, Warszawa 2007.
5. Silverman D., Interpretacja danych jakościowych, Warszawa 2007 (strony 39-49, 52-67)
6. Popper K., Logika odkrycia naukowego, Warszawa 2002 (s. rozdziały I, II i IV)
7. Sułek A., Ogród metodologii socjologicznej, Warszawa 2002. (rozdziały 5,6,7).
8. Domańska E., Teoria wiedzy o przeszłości na tle współczesnej humanistyki, Poznań 2010 (rozdział 5, 6-12, 15-17).

Uzupełniająca:

1. Ankersmit Frank R., Narracja, reprezentacja, doświadczenie. Studia z teorii historiografii, Kraków 2004.
2. Markowski M.P., Polityka wrażliwości. Wprowadzenie do humanistyki, Universitas 2013
3. Kowalewski J., Piasek W., „Zwroty” badawcze w humanistyce. Konteksty poznawcze. Kulturowe i społeczno-instytucjonalne, Olsztyn 2010
4. Domańska, E., „Zwrot performatywny” we współczesnej humanistyce, [w:] teksty drugie, nr 5, s.48-61
5. Cassier C., Esej o człowieku. Wstęp do filozofii kultury, Warszawa
6. Bauman Z., Kultura jako spółdzielnia spożywców [w:] Z. Bauman, Ponowoczesność jako źródło cierpień, Warszawa 2004 s.181- 19
7. Buttolph-Johnson J. B., Reynolds H.T., Mycoff, J. D., Metody badawcze w naukach politycznych, Warszawa PWN 2010
8. Greetz C., Wpływ koncepcji kultury na koncepcję człowieka, [w:] Greetz C., Interpretacja kultur Wybrane eseje, Kraków 2005, s. 51 – 74.
9. Shively W. Phillips., Sztuka prowadzenia badań politycznych, Poznań 2001.
10. Apanowicz J., Metodologia nauk. Toruń 2003.
11. Sielezin J.R., Badania źródłoznawcze w politologii. Wybrane zagadnienia metodologiczne, Wrocław 2010
12. Sułek M. Metody i techniki badan stosunków międzynarodowych, Warszawa 2004.
13. Zagórny S., Wybrane problemy metodologii nauk społecznych wraz z tekstami źródłowymi, Opole 2006

Teksty źródłowe/ zalecane lektury:

- 1) Emile Durkheim Zasady metody socjologicznej, PWN, Warszawa 1968 Przedmowa do drugiego wydania, s. 7-25 oraz rozdz. I, s. 29 - 42
- 2) Thomas Kuhn, Struktura rewolucji naukowej, PWN, Warszawa 1968, s. 26 - 50 i s. 109 - 126
- 3) Max Weber, "Obiektywność" poznania w naukach społecznych, [w]: Problemy socjologii wiedzy, PWN, Warszawa 1985, s. 45-100
- 4) Alfred Schutz, Potoczna i naukowa interpretacja ludzkiego działania, [w]:, Kryzys i schizma. Antyścjentystyczne tendencje w socjologii współczesnej, wybór i wstęp Edmund Mokrzycki, PIW, Warszawa 1984, tom I, s. 137 – 193

- 5) Anthony Giddens *Nowoczesność i tożsamość*, PWN, Warszawa 2001, s. 184 - 197, Anthony Giddens *Poza lewicą i prawicą*, Zys i S-ka, Poznań 2001, s. 90 - 111
- 6) Herbert Blumer, *Społeczeństwo jako symboliczna interakcja [w]: Kryzys i schizma. Antyścientystyczne tendencje w socjologii współczesnej, wybór i wstęp Edmund Mokrzycki*, PIW Warszawa 1984, tom 1, s.71-86
- 9) Harold Garfinkel. *Aspekty problemu potocznej wiedzy o strukturach społecznych [w]: Fenomenologia i socjologia. Zbiór tekstów, red. Zdzisław Krasnodębski*. PWN Warszawa 1989, s. 324-342

III. Informacje dodatkowe

1. Metody i formy prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych EU (proszę wskazać z proponowanych metod właściwe dla opisywanych zajęć lub/i zaproponować inne)

Metody i formy prowadzenia zajęć	X
Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień	x
Wykład konwersatoryjny	
Wykład problemowy	x
Dyskusja	
Praca z tekstem	x
Metoda analizy przypadków	
Uczenie problemowe (Problem-based learning)	
Gra dydaktyczna/symulacyjna	
Rozwiązywanie zadań (np.: obliczeniowych, artystycznych, praktycznych)	
Metoda ćwiczeniowa	
Metoda laboratoryjna	
Metoda badawcza (dociekania naukowego)	
Metoda warsztatowa	
Metoda projektu	
Pokaz i obserwacja	
Demonstracje dźwiękowe i/lub video	
Metody aktywizujące (np.: „burza mózgów”, technika analizy SWOT, technika drzewka decyzyjnego, metoda „kuli śniegowej”, konstruowanie „map myśli”)	
Praca w grupach	
Inne (jakie?) -	
...	

2. Sposoby oceniania stopnia osiągnięcia EU (proszę wskazać z proponowanych sposobów właściwe dla danego EU lub/i zaproponować inne)

Sposoby oceniania	Symbole EU dla zajęć/przedmiotu					
	WNS_01	WNS_02	WNS_03	WNS_04	WNS_05	WNS_08
Egzamin pisemny	X	x	x	x	x	x
Egzamin ustny						
Egzamin z „otwartą książką”						
Kolokwium pisemne						
Kolokwium ustne						
Test						
Projekt						
Esej						
Raport						
Prezentacja multimedialna						
Egzamin praktyczny (obserwacja wykonawstwa)						
Portfolio						
Inne (jakie?) -						
...						

3. Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Forma aktywności		Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny zajęć (wg planu studiów) z nauczycielem		30
Praca własna studenta*	Przygotowanie do zajęć	5
	Czytanie wskazanej literatury	5
	Przygotowanie pracy pisemnej, raportu, prezentacji, demonstracji, itp.	
	Przygotowanie projektu	
	Przygotowanie pracy semestralnej	
	Przygotowanie do egzaminu / zaliczenia	10
	Inne (jakie?) -	
...		
SUMA GODZIN		50
LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA ZAJĘĆ/PRZEDMIOTU		2

* proszę wskazać z proponowanych przykładów pracy własnej studenta właściwe dla opisywanych zajęć lub/i zaproponować inne

4. Kryteria oceniania wg skali stosowanej w UAM:

Egzamin pisemny:

bardzo dobry (bdb; 5,0): 100 - 80% pozytywnych wyników
dobry plus (+db; 4,5): 89-80% pozytywnych wyników
dobry (db; 4,0): 79-70% pozytywnych wyników
dostateczny plus (+dst; 3,5): 69-60% pozytywnych wyników
dostateczny (dst; 3,0): 59-50% pozytywnych wyników
niedostateczny (ndst; 2,0): poniżej 50% pozytywnych wyników

bardzo dobry (bdb; 5,0): Wysoce precyzyjna umiejętność sformułowania zwartej, spójnej, umocowanej teoretycznie wypowiedzi pisemnej na temat podstawowych zagadnień z metodologii nauk humanistycznych i społecznych wyrażona w znakomitym języku naukowym. Umiejętność formułowania problemu badawczego. Umiejętność formułowania hipotez badawczych Perfekcyjne umiejętność wyboru koncepcji metodologicznych odpowiednich do założonych celów poznawczych oraz wysoce precyzyjna umiejętności tworzenia modelu własnego postępowania badawczego według odpowiednich reguł metodologicznych.

dobry plus (+db; 4,5): Bardzo dobra umiejętność sformułowania zwartej, spójnej, umocowanej teoretycznie wypowiedzi pisemnej na temat podstawowych zagadnień z metodologii nauk humanistycznych i społecznych wyrażona w bardzo dobrym języku naukowym. Umiejętność formułowania problemu badawczego. Umiejętność formułowania hipotez badawczych Bardzo dobra umiejętność wyboru koncepcji metodologicznych odpowiednich do założonych celów poznawczych oraz dobra umiejętności tworzenia modelu własnego postępowania badawczego według odpowiednich reguł metodologicznych.

dobry (db; 4,0): Umiejętność sformułowania zwartej, spójnej, umocowanej teoretycznie wypowiedzi pisemnej na temat metod naukowych stosowanych w naukach humanistycznych i społecznych wyrażona w dobrym języku naukowym. Umiejętność formułowania problemu badawczego. Umiejętność formułowania hipotez badawczych. Dobra umiejętność wyboru koncepcji metodologicznych odpowiednich do założonych celów poznawczych oraz

podstawowa umiejętność tworzenia modelu własnego postępowania badawczego według odpowiednich reguł metodologicznych.

dostateczny plus (+dst; 3,5): Umiejętność sformułowania zwartej, spójnej, umocowanej teoretycznie wypowiedzi pisemnej na temat podstawowych zagadnień z metodologii nauk humanistycznych i społecznych wyrażona w poprawnym języku naukowym. Umiejętność formułowania problemu badawczego. Umiejętność formułowania hipotez badawczych. Dobra umiejętność wyboru koncepcji metodologicznych odpowiednich do założonych celów poznawczych oraz dobra umiejętność tworzenia modelu własnego postępowania badawczego według odpowiednich reguł metodologicznych.

dostateczny (dst; 3,0) Umiejętność sformułowania zwartej, spójnej, umocowanej teoretycznie wypowiedzi pisemnej na temat podstawowych zagadnień z metodologii nauk humanistycznych i społecznych wyrażona w poprawnym języku naukowym. Umiejętność formułowania problemu badawczego. Umiejętność formułowania hipotez badawczych. Podstawowa umiejętność wyboru koncepcji metodologicznych odpowiednich do założonych celów poznawczych oraz podstawowa umiejętność tworzenia modelu własnego postępowania badawczego według odpowiednich reguł metodologicznych.

niedostateczny (ndst; 2,0): Nieumiejętność sformułowania zwartej, spójnej, umocowanej teoretycznie wypowiedzi pisemnej na temat podstawowych zagadnień z metodologii nauk humanistycznych i społecznych wyrażonej w poprawnym języku naukowym. Nieumiejętność formułowania problemu badawczego. Nieumiejętność formułowania hipotez badawczych. Nieumiejętność wyboru koncepcji metodologicznych odpowiednich do założonych celów poznawczych oraz brak umiejętności tworzenia modelu własnego postępowania badawczego według odpowiednich reguł metodologicznych.